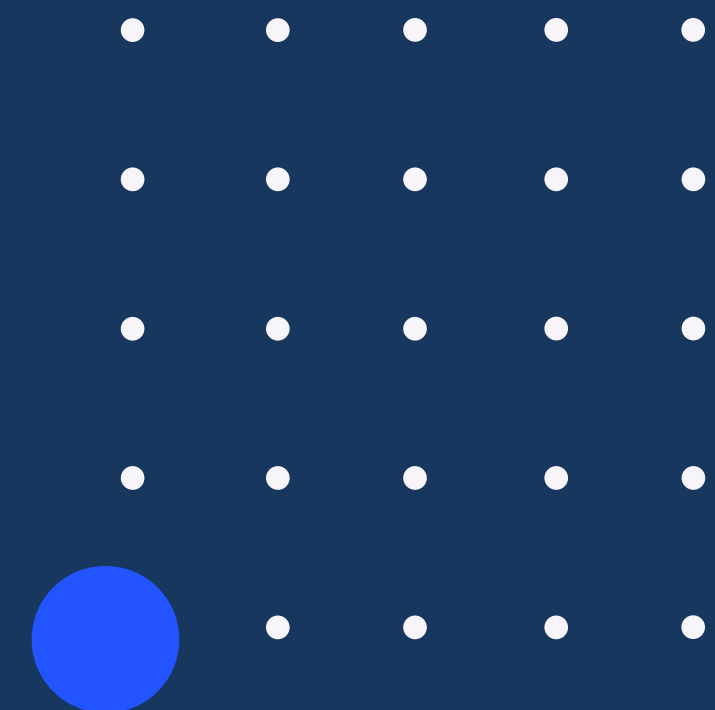
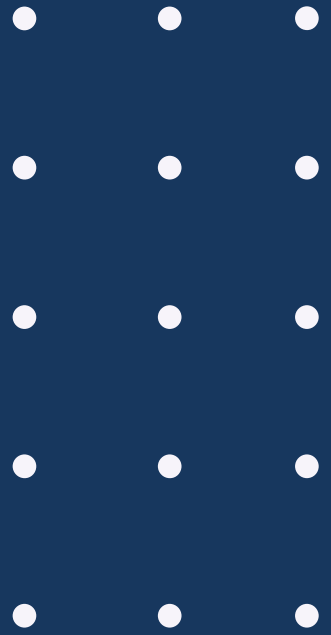
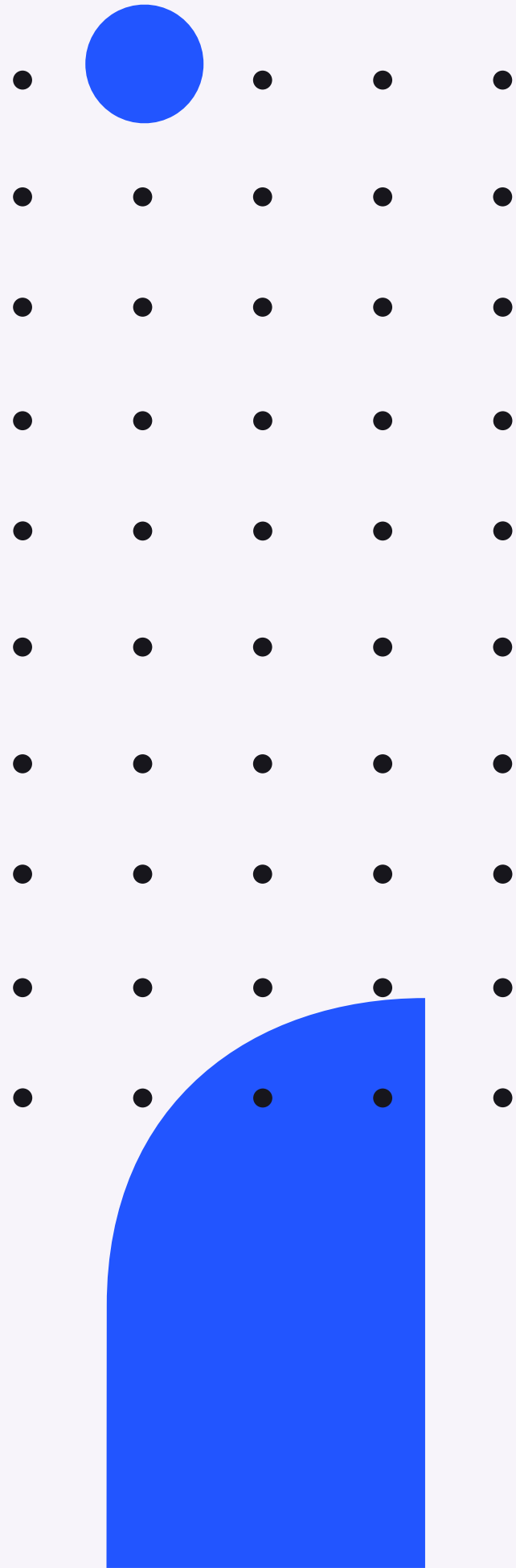




SWOT-аналіз розвитку Тернопільської міської територіальної громади



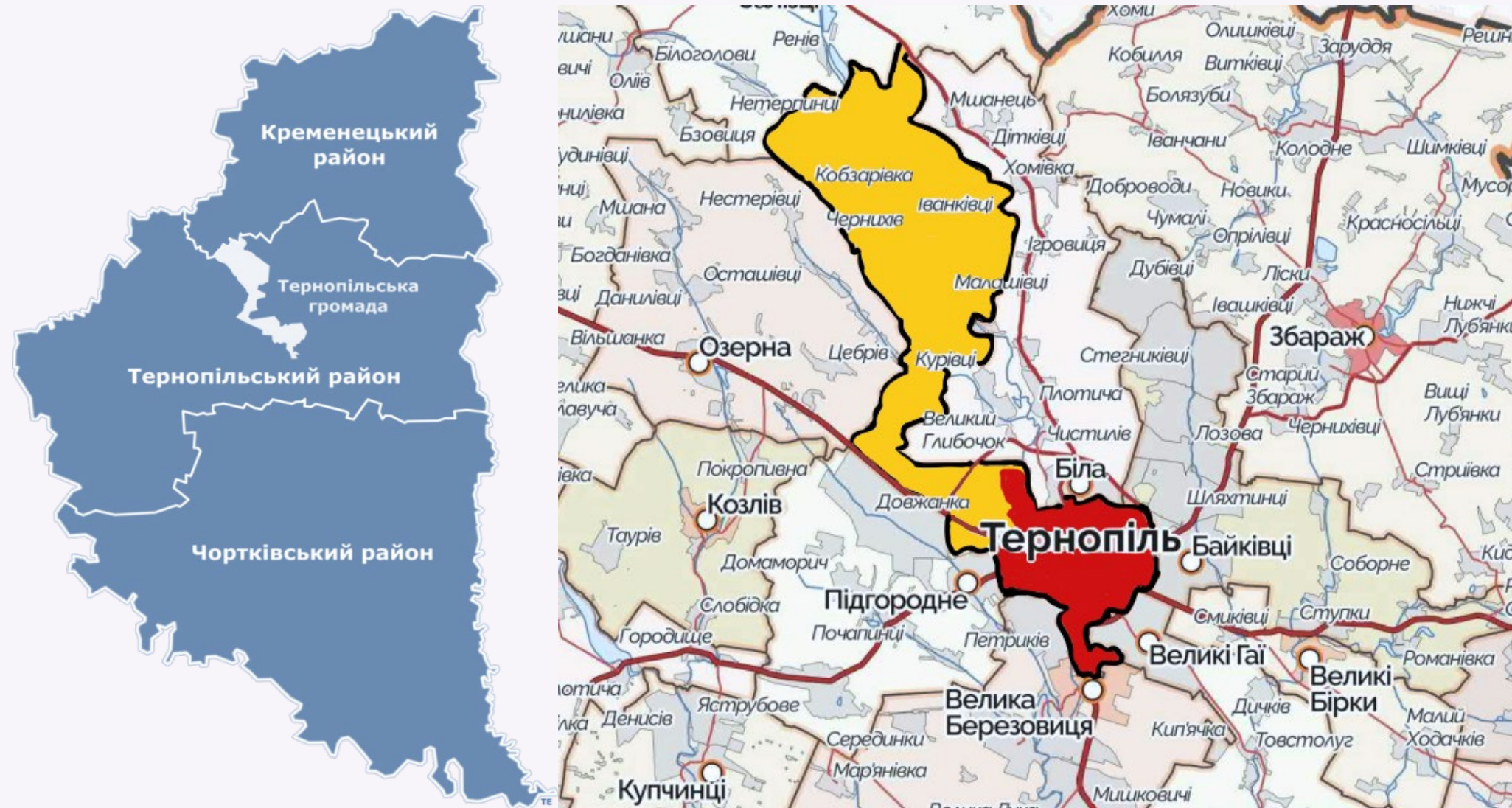


Короткий огляд Тернопільської міської територіальної громади

(розташування, населення, економіка)



Тернопільська міська територіальна громада...



...входить до складу Тернопільського району Тернопільської області:

- займає площу 166,7 км²,
- до складу громади входить 11 населених пунктів,
- утворено 4 старостинські округи,
- на території проживає понад 227,6 тис. осіб, а також
- тимчасово перебуває понад 67 тис. ВПО.
- Тернопіль є одним із ключових молодіжних центрів в Західній Україні (молодь становить майже 25% населення міста).

1

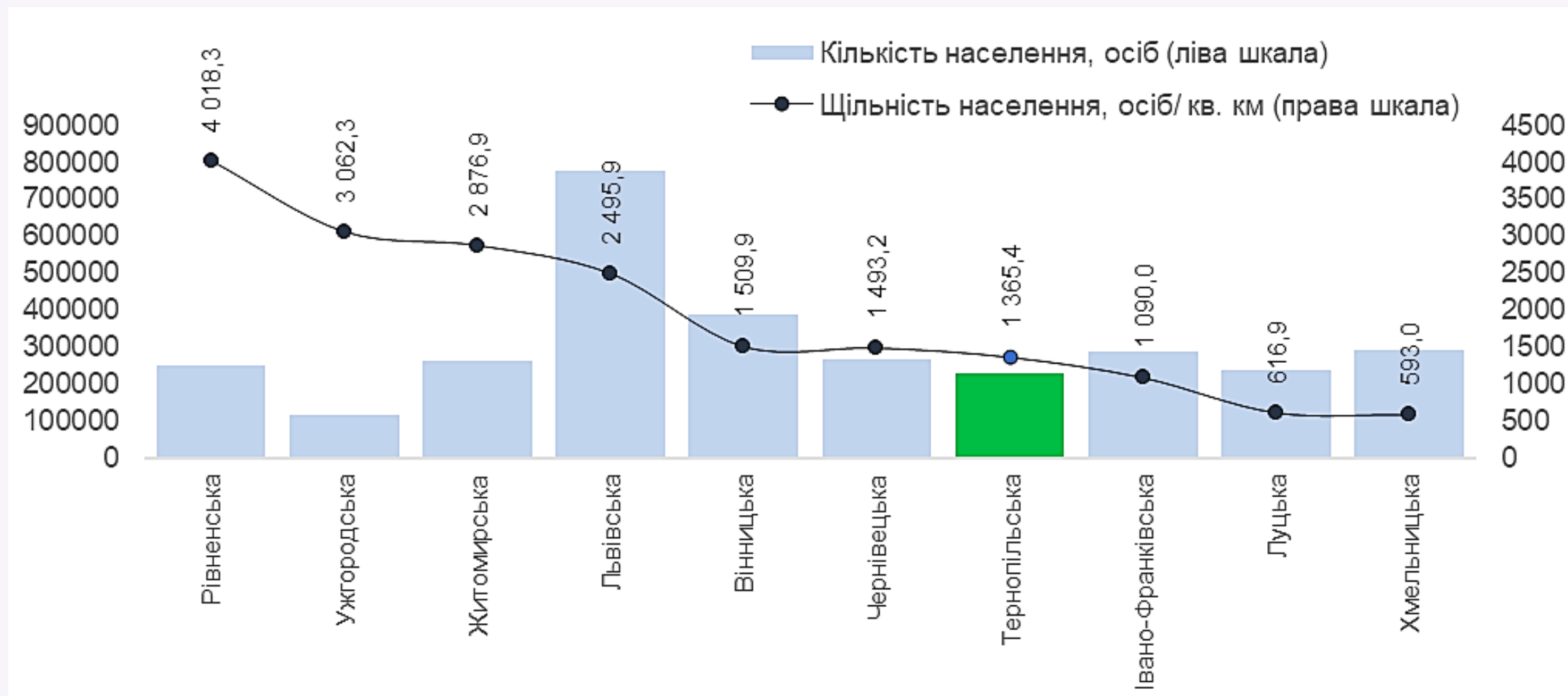
з 55 громад області за чисельністю населення. Проживає понад 22,3% загальної чисельності населення області

38

з 55 громад області за площею. Займає 1,2% загальної площі області

Населення

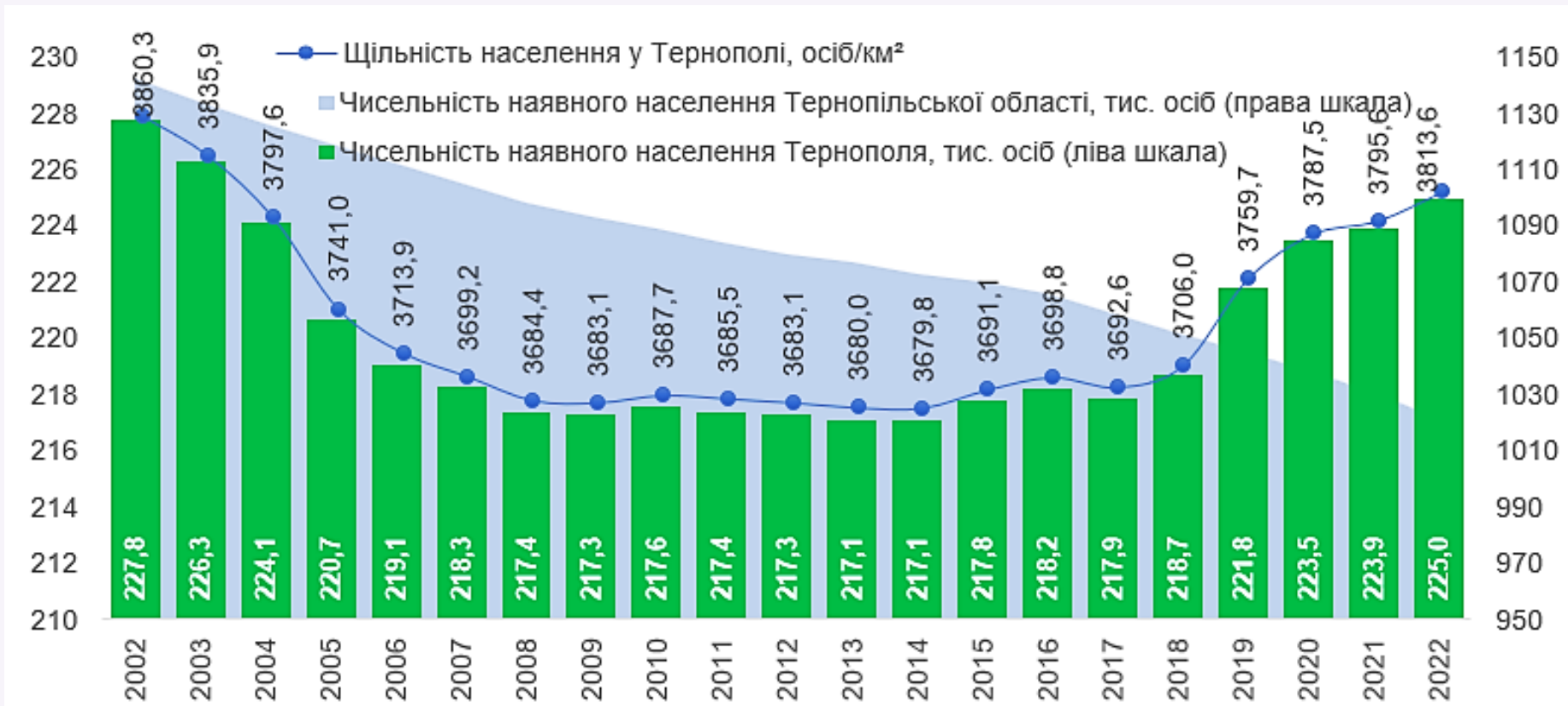
Щільність населення в Тернопільській МТГ та територіальних громадах з обласними центрами у наближених регіонах України, станом на 1 січня 2022 року



- Порівняно **невисока щільність жителів** пояснюється специфікою формування громади – **половину території громади займають сільські населені пункти**, що не відносяться до приміських територій Тернополя (соціально та економічно розвинених внаслідок близькості до великого міста) та **характеризуються невеликою чисельністю мешканців**.
- Беручи до уваги **лише показники міста** (без врахування сільських територій), **щільність мешканців** тут коливається в межах **понад 3 тис. осіб**.

Населення

Динаміка кількості жителів Тернополя упродовж 2002-2022 років, тис. осіб



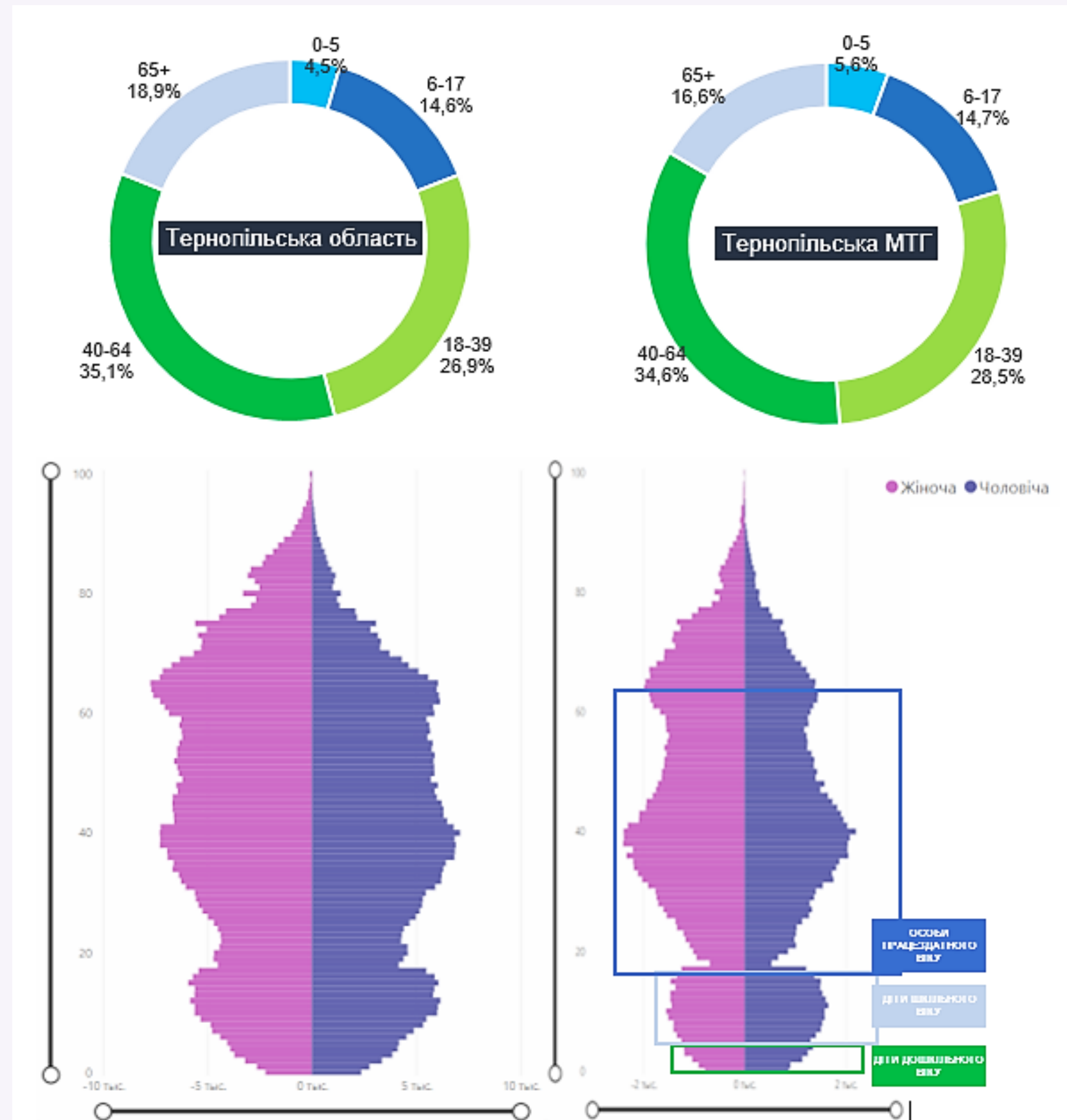
- За останні двадцять років у населених пунктах громади не відбулося приросту жителів. Середній темп зростання населення у громаді за 2002-2022 рр. становить 98,4%, при чому у сільській місцевості – 72,2%, по місту – 98,3%. Тобто має місце спад.
- Водночас щільність населення у місті становить 3813,6 осіб/км² - у понад 2,5 рази вища ніж в середньому по громаді.

Динаміка чисельності жителів Тернопільської МТГ у 2002-2022 роки

Назва населеного пункту	Чисельність жителів, осіб		Темп зростання, %
	2002	2022	
Тернопіль	227800	225004	98,3
Курівці	709	597	84,2
Чернихів	689	356	51,7
Вертелка	370	316	85,4
Кобзарівка	411	301	73,2
Іванківці	410	285	69,5
Малашівці	296	244	82,4
Глядки	272	204	75,0
Плесківці	185	130	70,3
Городище	142	101	71,1
Носівці	136	81	59,6
Тернопільська МТГ загалом	231420	227619	98,4

Населення

Статевो-вікова структура Тернопільської громади та Тернопільської області, 2024 рік



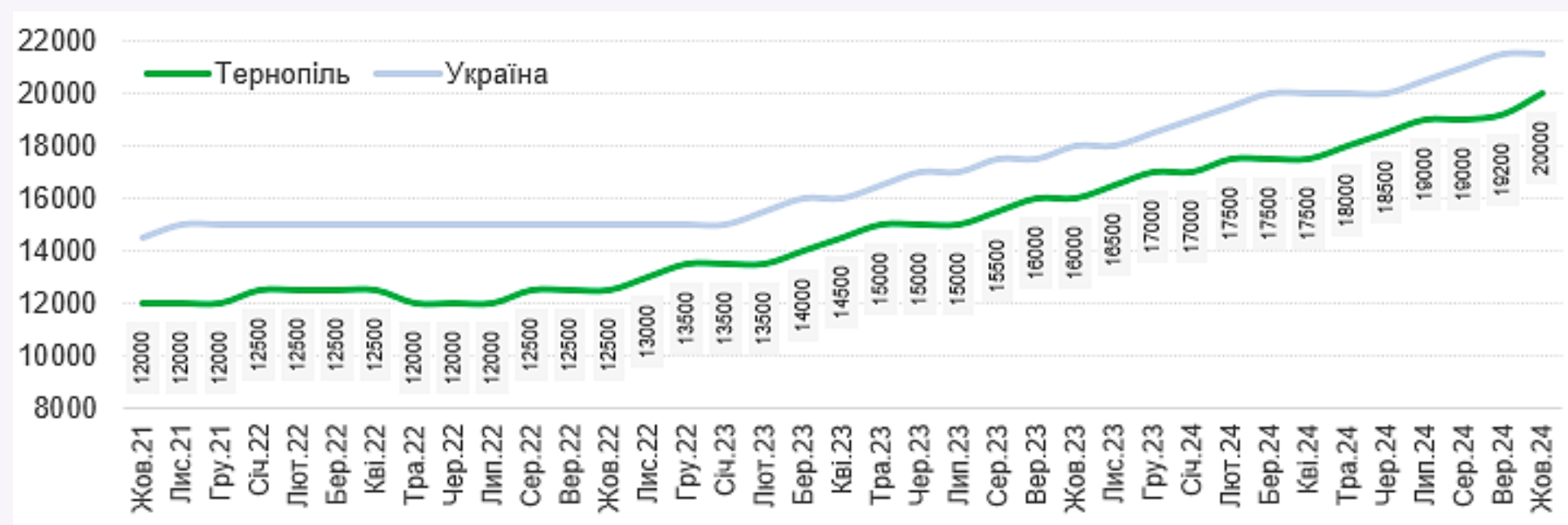
- У наступні 10 років не варто очікується збільшення кількості працездатного населення (внаслідок переходу осіб у віці 54-64 роки у категорію післяпрацездатного віку, а осіб у віці 7-17 років – працездатного віку, оскільки заміщення буде рівнозначним. Таке збільшення може бути компенсоване міграційними потоками у громаду).
- На даний час у закладах загальної середньої освіти громади навчається порівняно велика кількість дітей – більша, ніж у попередні 10 років та ніж очікується в наступні роки. Зважаючи на кількість дітей у віці 0-5 років, можна прогнозувати, що з часом кількість школярів у громаді може зменшитися (через меншу кількість осіб у віці 0-5 років) або сягнути сучасного рівня внаслідок тривання процесу міграції у громаду.
- Простежується посилення демографічного та економічного навантаження на населення працездатного віку (15-64 роки);
- Відбувається поступове «вирівнювання» навантаження з боку осіб допрацездатного та післяпрацездатного віку. Така динаміка вказує на зменшення кількості дітей у місті і збільшення чисельності осіб старшого віку, тобто старіння населення міста.

Зайнятість населення

Перелік найбільших роботодавців Тернопільської територіальної громади

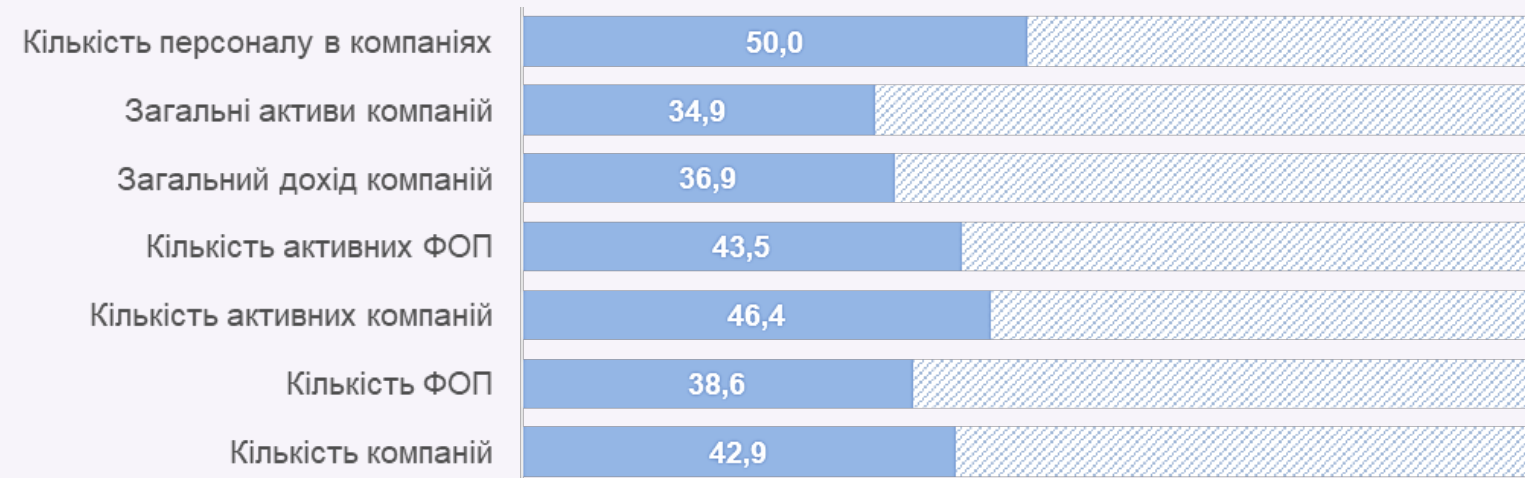
Назва суб'єкта господарювання	КВЕД	Кількість зайнятих, осіб			Темп зростання, 2023/2021 рр., %
		2021	2022	2023	
ПАТ "Тернопільський молокозавод"	10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру	1268	1245	1184	93,4
КНП "Тернопільська комунальна міська лікарня №2"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	1011	1177	1168	115,5
КНП "Тернопільська обласна клінічна лікарня"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	1065	1059	1060	99,5
ТзОВ "Тернопільбуд"	41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель	1209	1120	934	77,3
КНП "Тернопільська обласна клінічна психоневрологічна лікарня"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	755	768	782	103,6
КНП "Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	-	698	711	-
КНП "Тернопільська міська дитяча комунальна лікарня"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	831	762	702	84,5
КП теплових мереж "Тернопільміськтеплокомуненерго"	35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря	553	560	556	100,5
ТзОВ "Пивоварня "Опілля"	11.05 Виробництво пива	456	461	525	115,1
КП "Тернопільводоканал"	36.00 Забір, очищення та постачання води	527	529	516	97,9
ПП "Креатор-Буд"	41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель	726	558	514	70,8
КП "Тернопільелектротранс"	49.31 Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення	525	501	464	88,4
КНП "Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	404	405	400	99,0
ТзОВ "Тервікнопласт"	22.23 Виробництво будівельних виробів із пластмас	499	495	372	74,5
ТзОВ "Пульс Лоджистик"	49.41 Вантажний автомобільний транспорт	-	-	354	-
Разом 15 найбільших роботодавців		9829	10338	10243	104,2
<i>суб'єкти бюджетної сфери</i>		<i>5671</i>	<i>6459</i>	<i>6359</i>	<i>112,1</i>
<i>приватні суб'єкти господарювання</i>		<i>4158</i>	<i>3879</i>	<i>3883</i>	<i>93,4</i>

Динаміка середньої заробітної плати у пропонованих вакансіях в Тернополі та Україні, жовтень 2021-жовтень 2024 рр.



Економіка

Частка економіки Тернопільської МТГ в економіці регіону, 2024 р.



- Особливістю економічного розвитку Тернополя є **зниження частки міста у регіоні за показником обсягу реалізованої продукції на підприємствах на тлі збільшення позицій міста за кількістю підприємств.** Ця тенденція може бути наслідком, *по-перше*, процесу деконцентрації переробних підприємств у регіоні, їх «виходу» за межі обласного центру, *по-друге*, активного розвитку підприємств сфери послуг та малого бізнесу у місті.

Динаміка частки підприємств Тернополя в загальній кількості підприємств Тернопільської області, 2014-2020 рр.

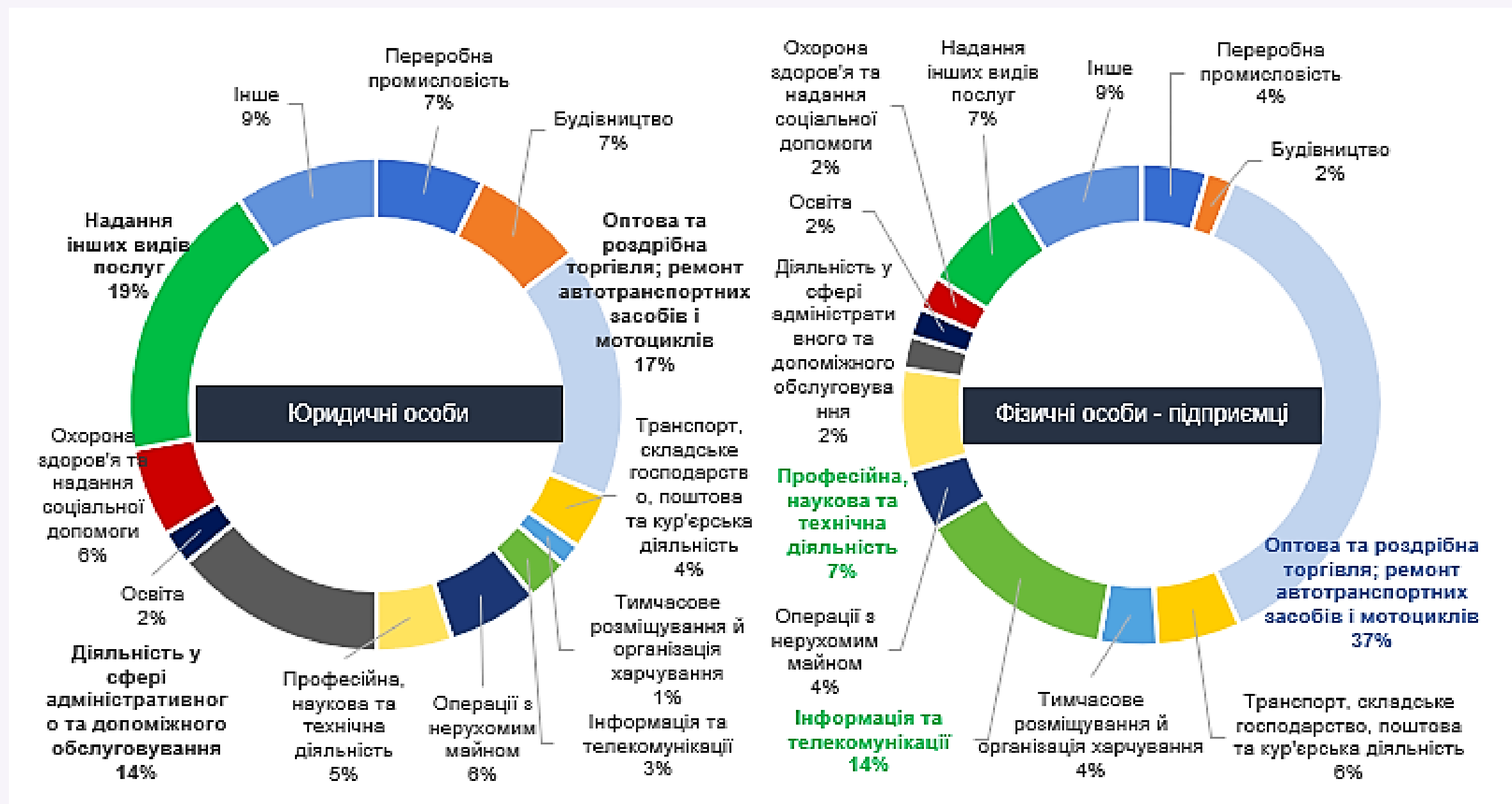


Динаміка частки обсягу реалізованої продукції на підприємствах Тернополя у загальному обсязі реалізованої продукції на підприємствах Тернопільській області, 2014-2020 рр.



Економіка

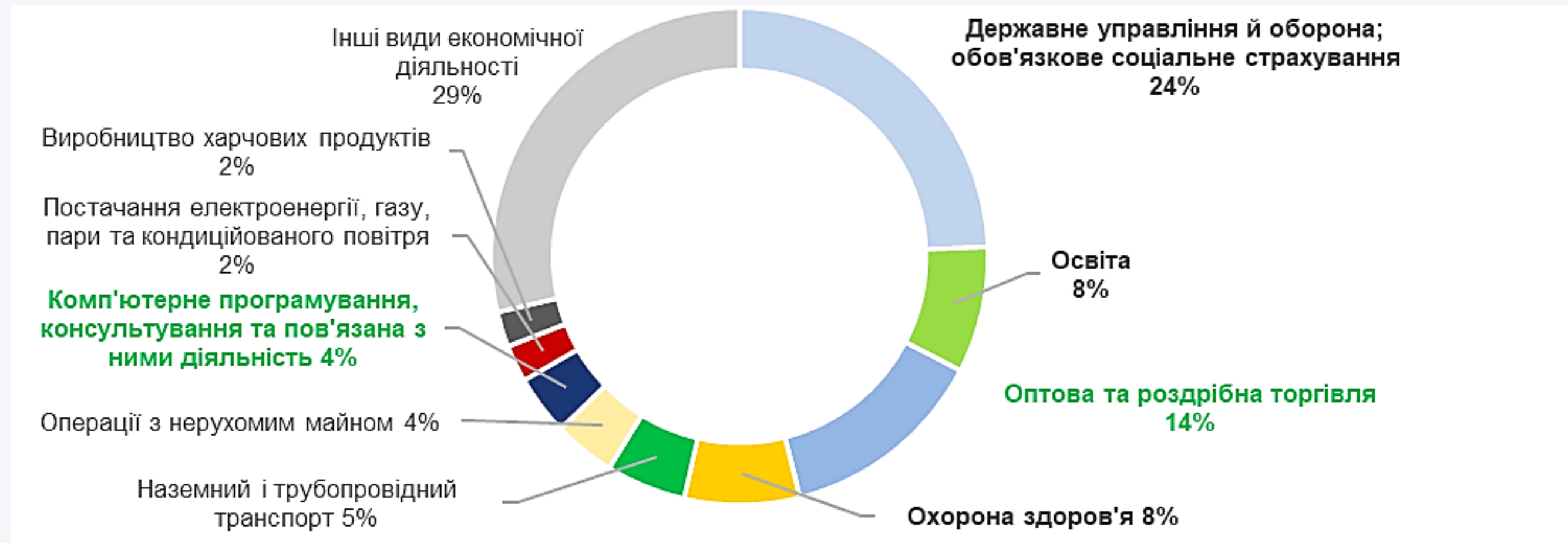
Структура економіки Тернопільської МТГ в розрізі суб'єктів економіки юридичних осіб та з числа ФОП, 2024 р.



- Кожен п'ятий у громаді ФОП (21%) зайнятий у сферах інформації і телекомунікації та/або професійної, наукової і технічної діяльності. Це свідчить про розвиток у громаді ВЕД, які мають високу додану вартість, орієнтовані на інноваційну складову та затребуваність у висококваліфікованих працівниках.

Економіка

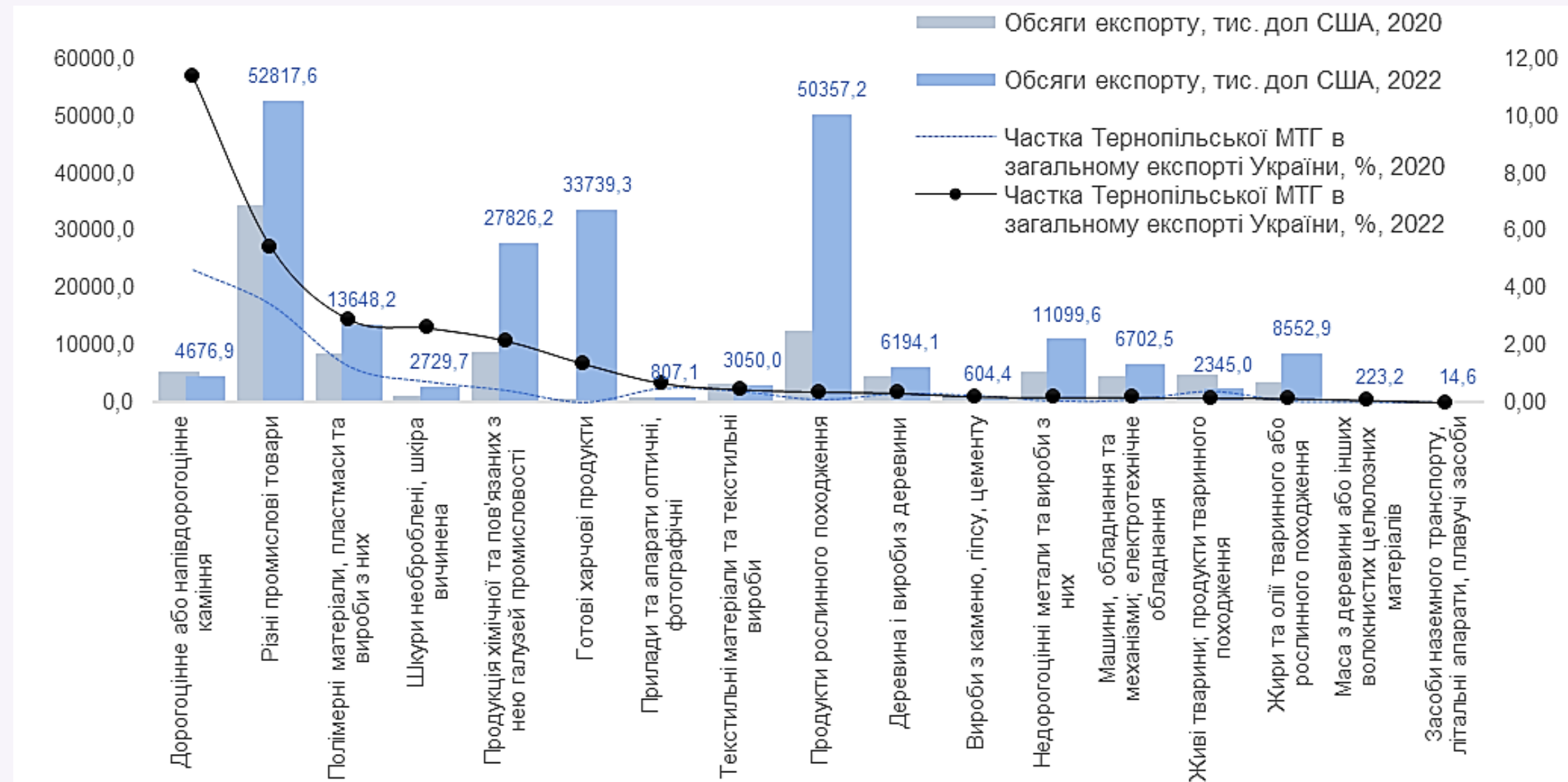
Структура економіки Тернопільської МТГ в розрізі спланих суб'єктами господарювання податків, 2023 р.



- **Основну роль у наповненні бюджету**, попри потужний промисловий та потенціал малого бізнесу, **відіграє бюджетна сфера**, зокрема охорона здоров'я та освіта, адже у Тернополі як обласному центрі зосереджено провідні заклади медицини і всіх рівнів освіти.
- **Значна частка сплати податків припадає на третинний сектор**: сферу оптової і роздрібної торгівлі (14%), комп'ютерне програмування та консультування (4%), транспорт (5%), операції з нерухомістю (4%).
- **Серед промислових підприємств**, яких у громаді також доволі багато, **значну частку займають суб'єкти господарювання з виробництва харчових продуктів (2%)**, які тут сформували потужний кластер.

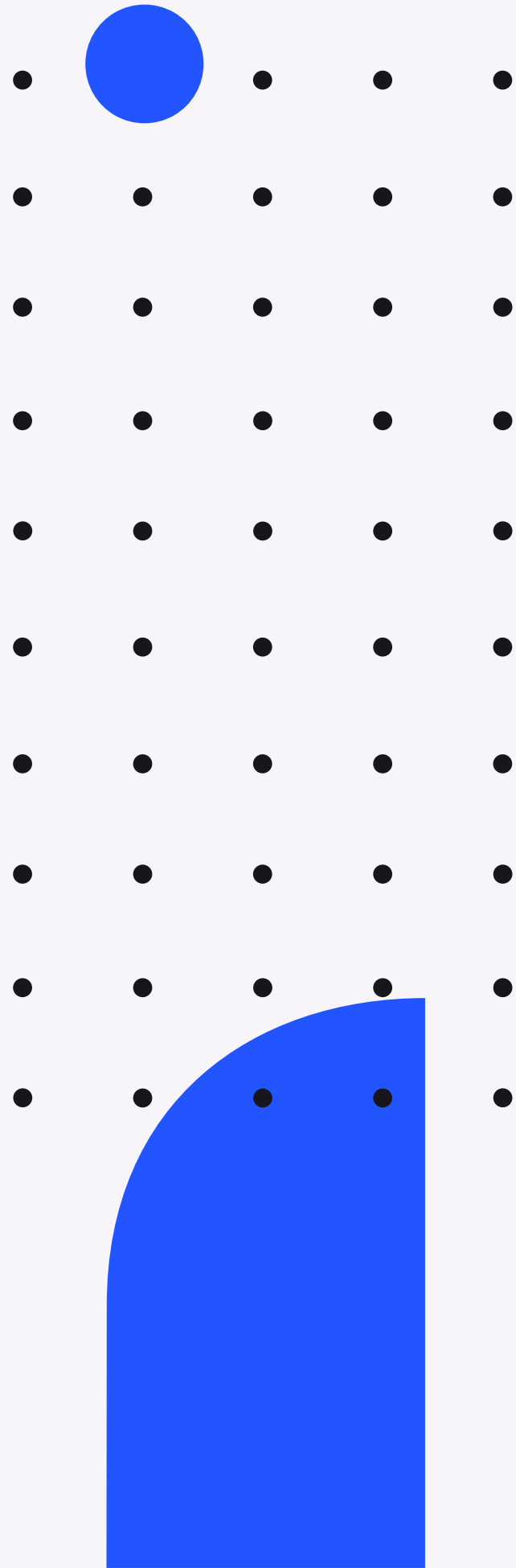
Економіка

Експортний потенціал Тернопільської МТГ в розрізі товарної структури експорту, 2020, 2022 р.



Підприємства Тернопільської МТГ займають чільні позиції серед експортерів дорогоцінного або напівдорогоцінного каміння, забезпечуючи 11,4% експорту цих товарів в Україні, товарів різних промислових груп (понад 5% експорту), полімерних матеріалів, пластмаси та виробів з них (близько 3%), шкіри (понад 2,5%), продукції хімічної промисловості (більше ніж 2%), готових харчових продуктів (1,35%).

- У товарній структурі експорту у громаді переважає продукція сектору переробної промисловості (різні промислові товари, готові харчові продукти, продукти хімічної промисловості) та сільського господарства (продукти рослинного походження).



Проміжні результати опитування

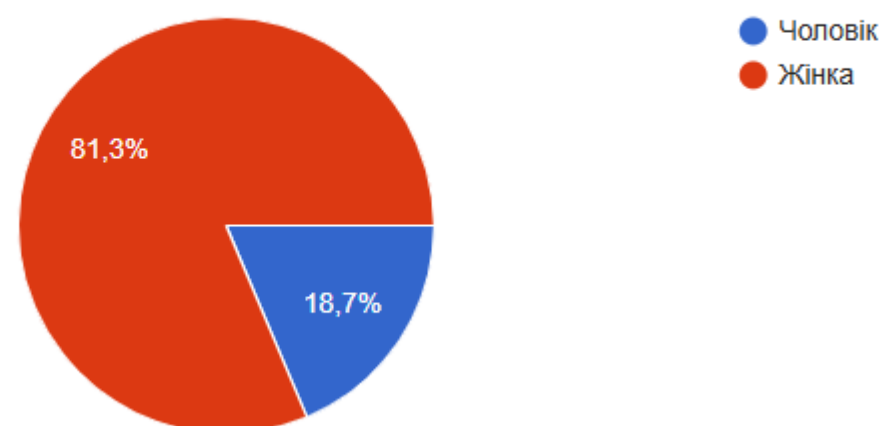
(мешканці, представники бізнесу)



Мешканці

Стать

1 753 відповіді



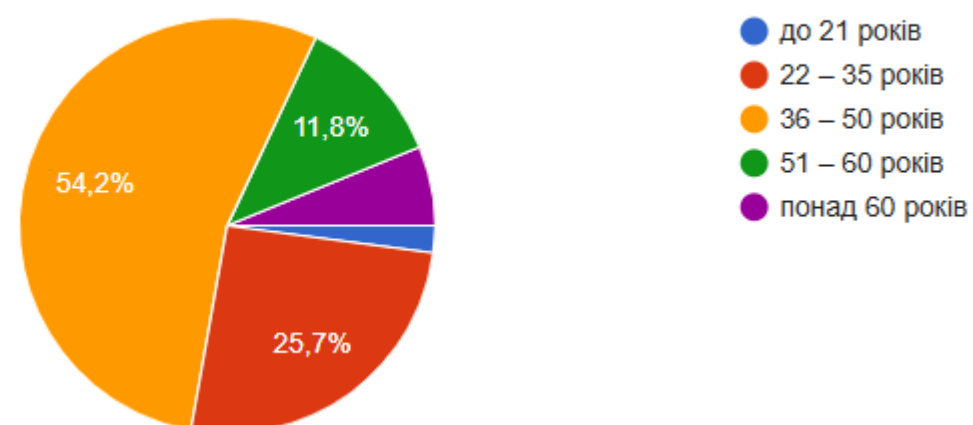
Статус працевлаштування/ зайнятості

1 754 відповіді



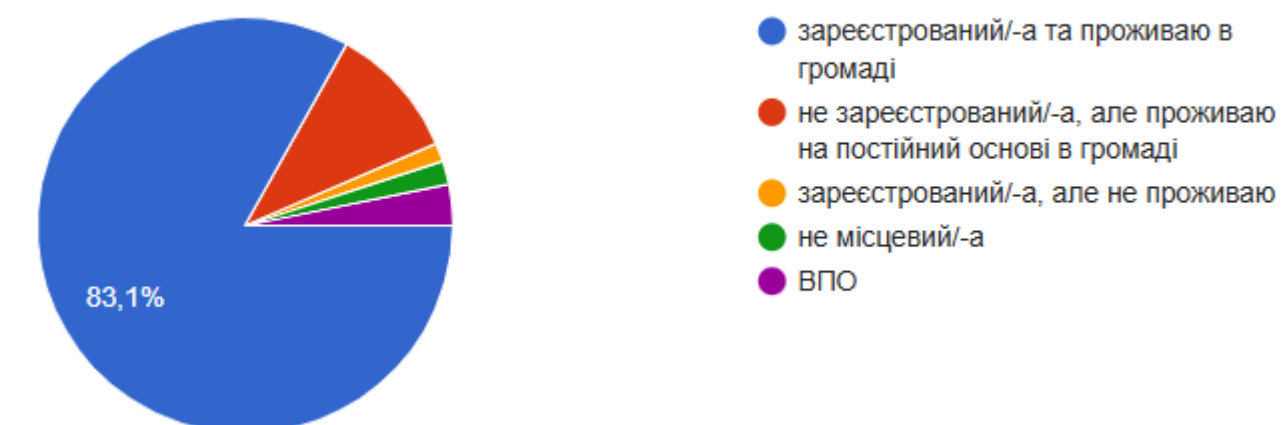
Вік

1 753 відповіді



Приналежність до громади

1 754 відповіді



Мешканці

Що, на Вашу думку, окрім війни, заважає розвитку громади?



+ транспорт

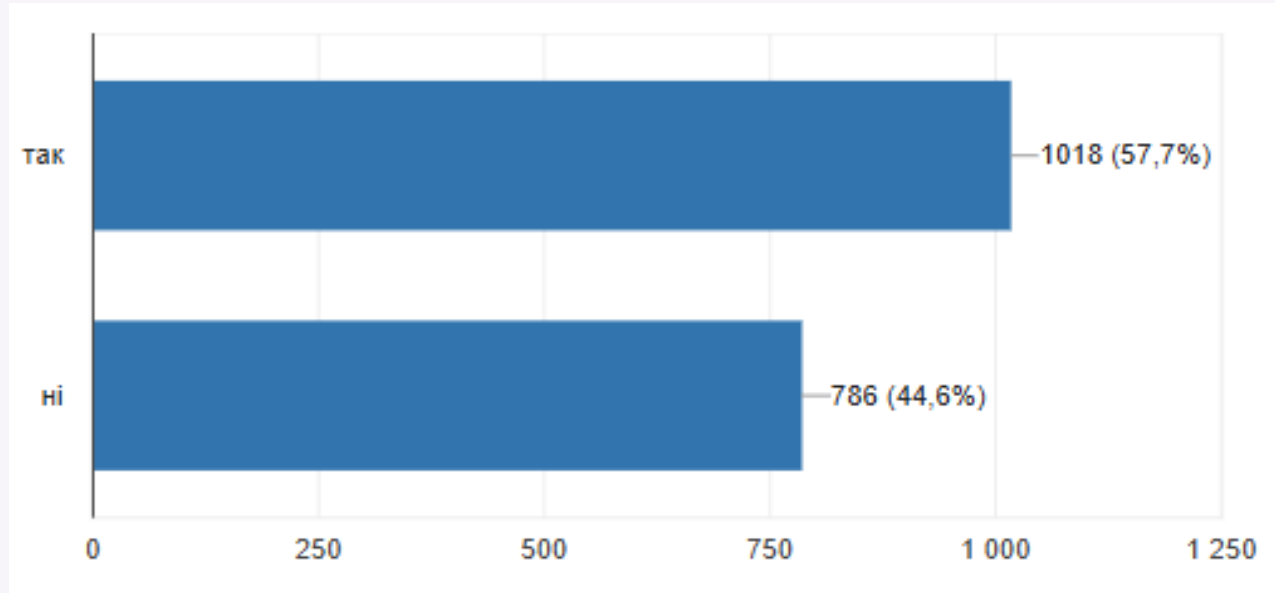
+ дорожня та супутня міська інфраструктура

Які завдання, на Вашу думку, є найважливішими для розвитку Тернопільської міської територіальної громади?



Мешканці

Чи знайомі Ви із поняттям «зелений перехід»?

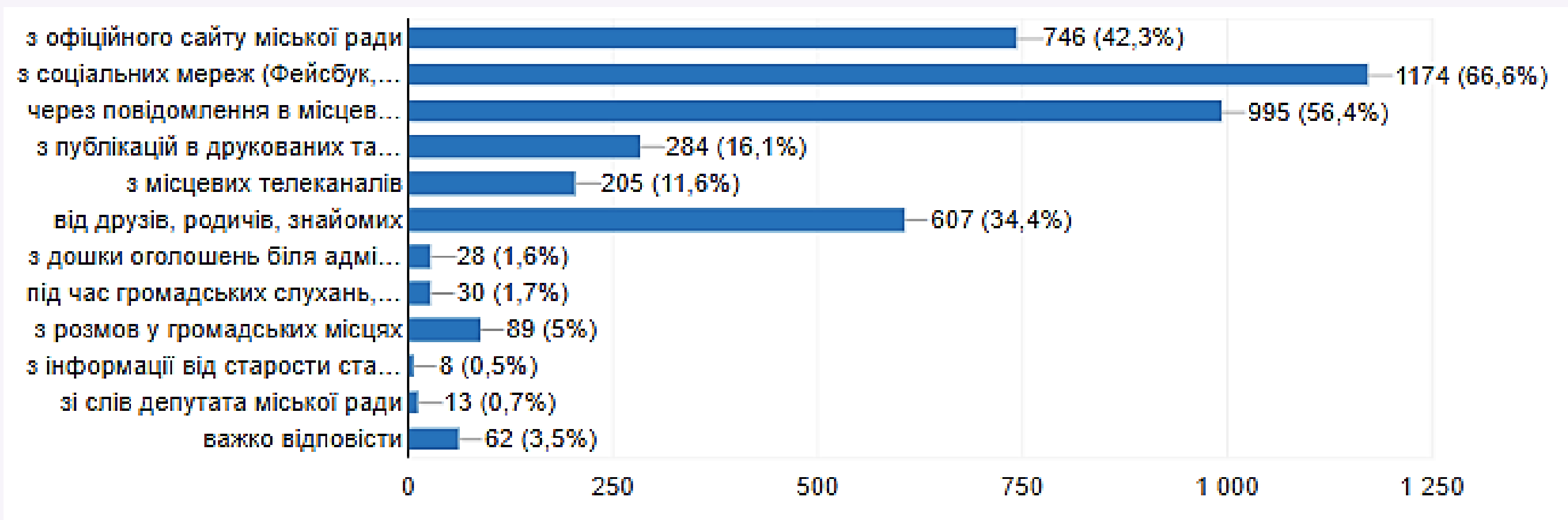


Якщо відповідь «так», то які кроки на шляху зеленого переходу, на Вашу думку, є пріоритетними для Тернопільської міської територіальної громади?



Мешканці

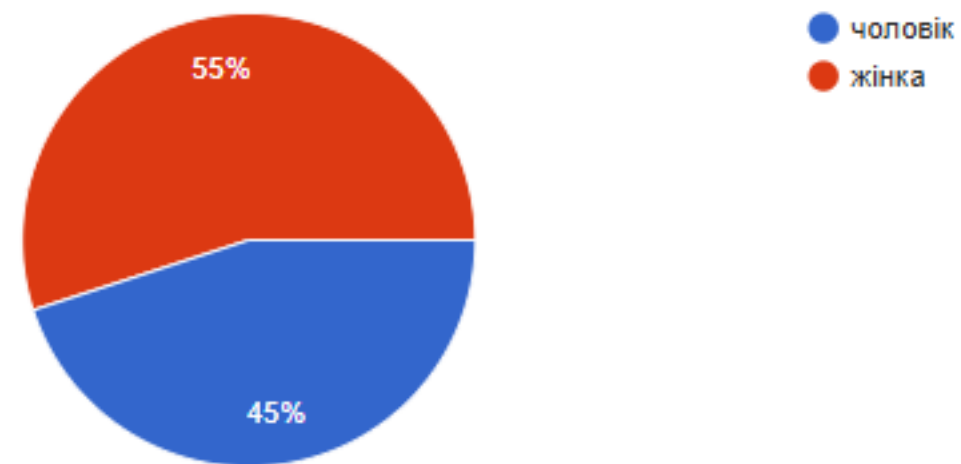
Яким чином, як правило, Ви отримуєте інформацію про те, що відбувається в громаді?



Представники бізнесу

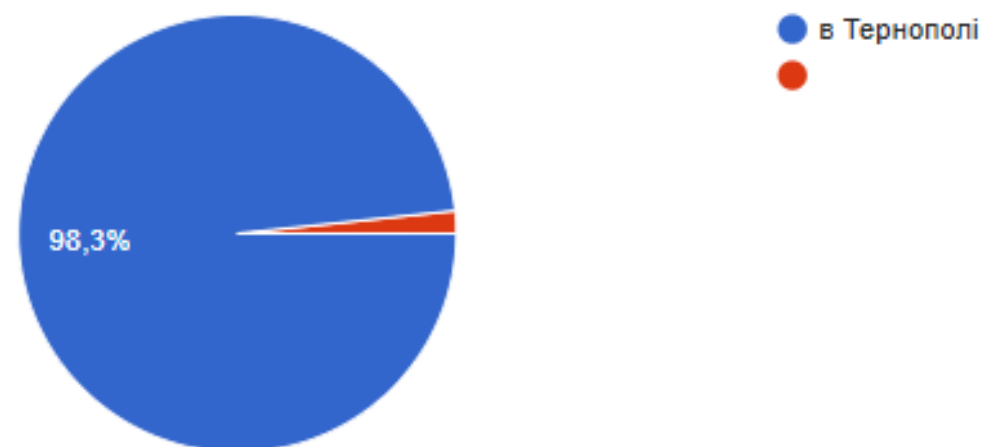
Стать

60 відповідей



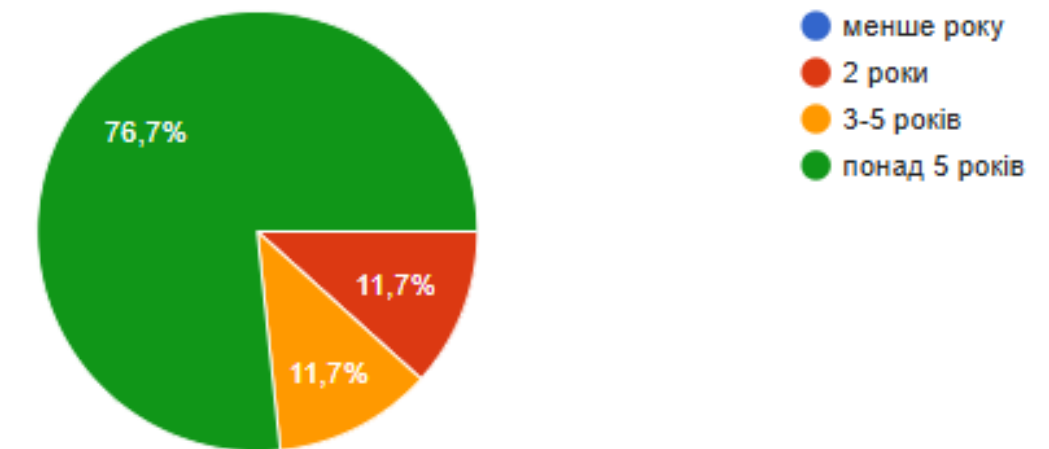
У якому населеному пункті громади розташовані основні виробничі потужності?

60 відповідей



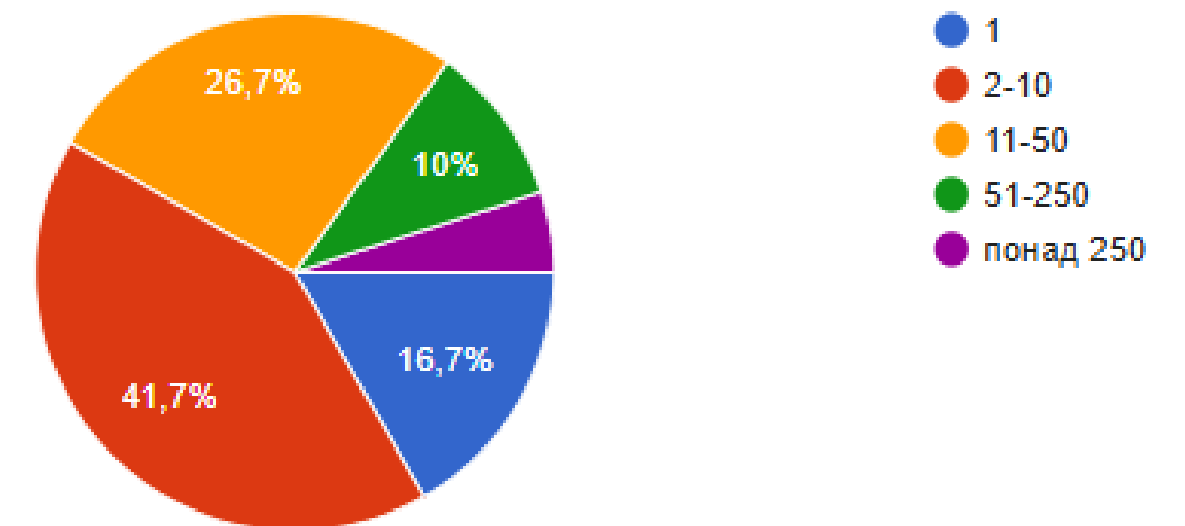
Скільки часу функціонує Ваше підприємство / бізнес?

60 відповідей



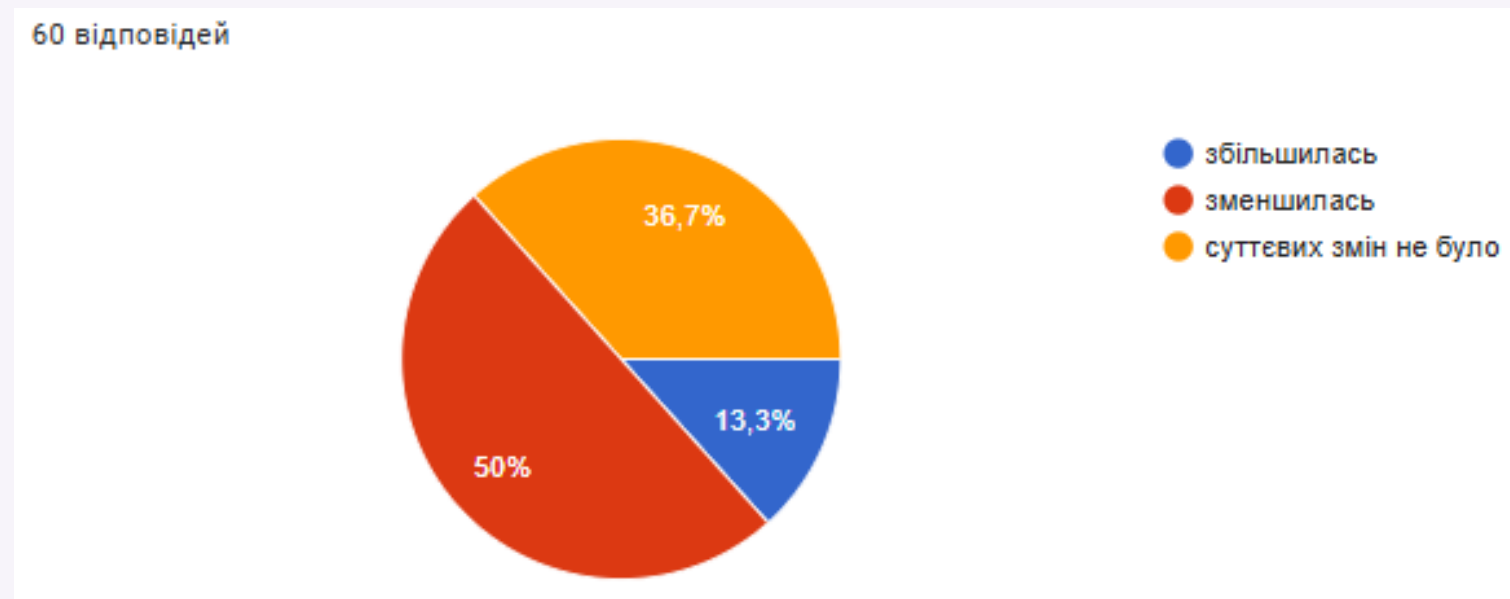
Скільки працівників та працівниць працюють на Вашому підприємстві/ у бізнесі?

60 відповідей

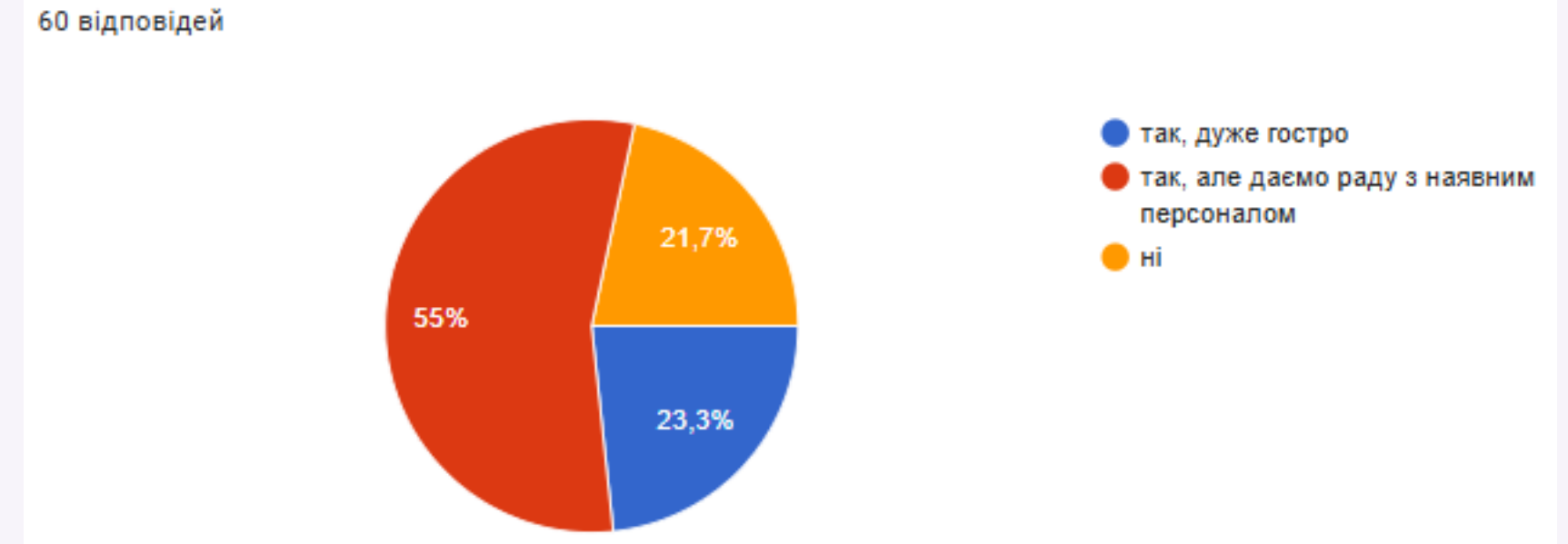


Представники бізнесу

Як змінилась кількість зайнятих на Вашому підприємстві станом на сьогодні, порівняно з 2021 роком (до повномасштабної збройної агресії рф)?



Чи відчуваєте Ви потребу в спеціалістах/-ках для розвитку Вашого підприємства?

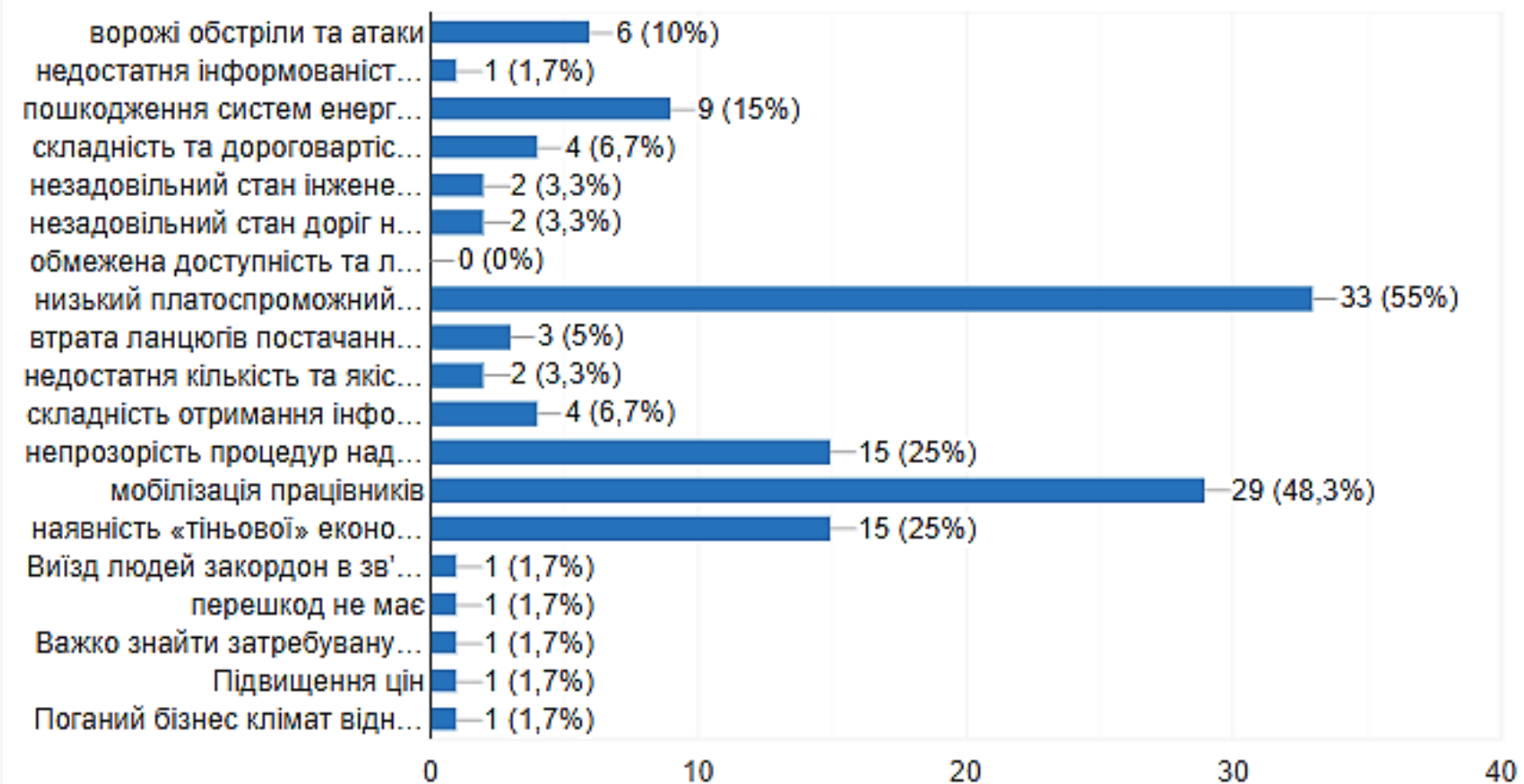


менеджерів,
медичних сестер,
електриків,
технічних працівників

Представники бізнесу

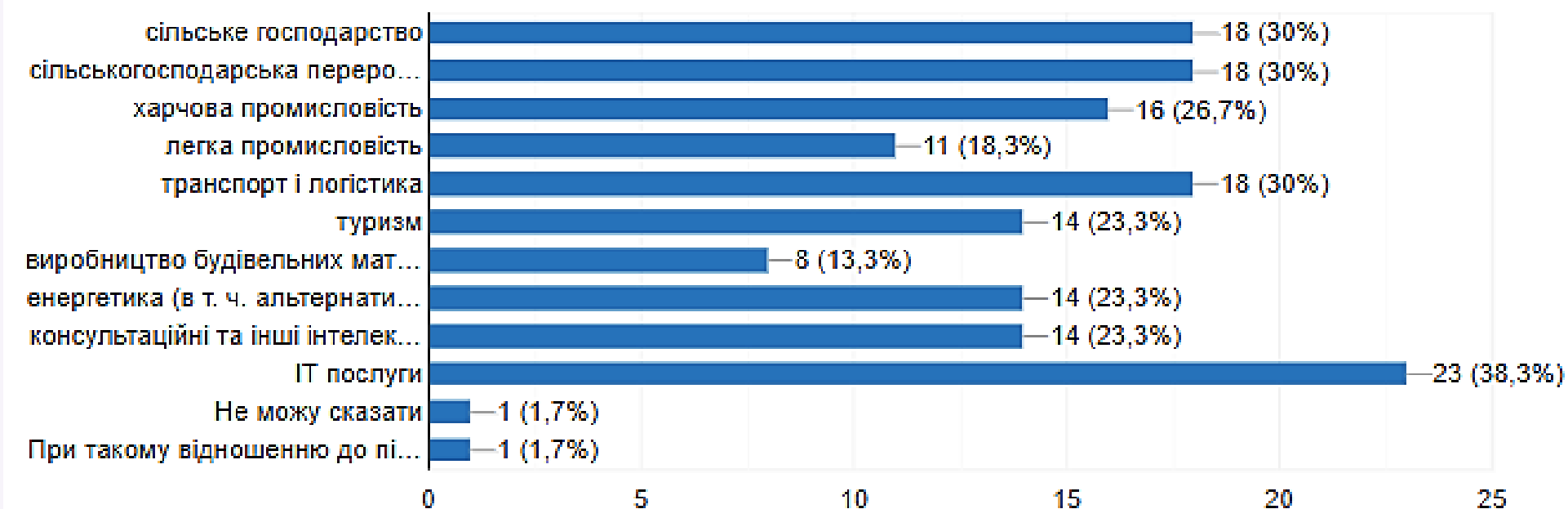
Які, на Вашу думку, найбільші перешкоди для розвитку бізнесу у громаді?

60 відповідей



Які види економічної діяльності є, на Вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади?

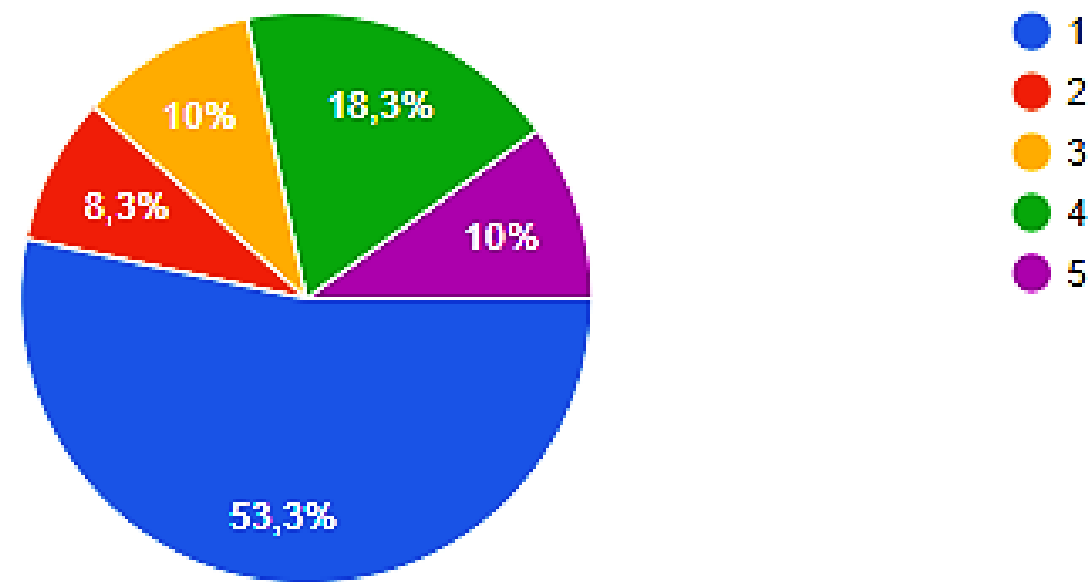
60 відповідей



Представники бізнесу

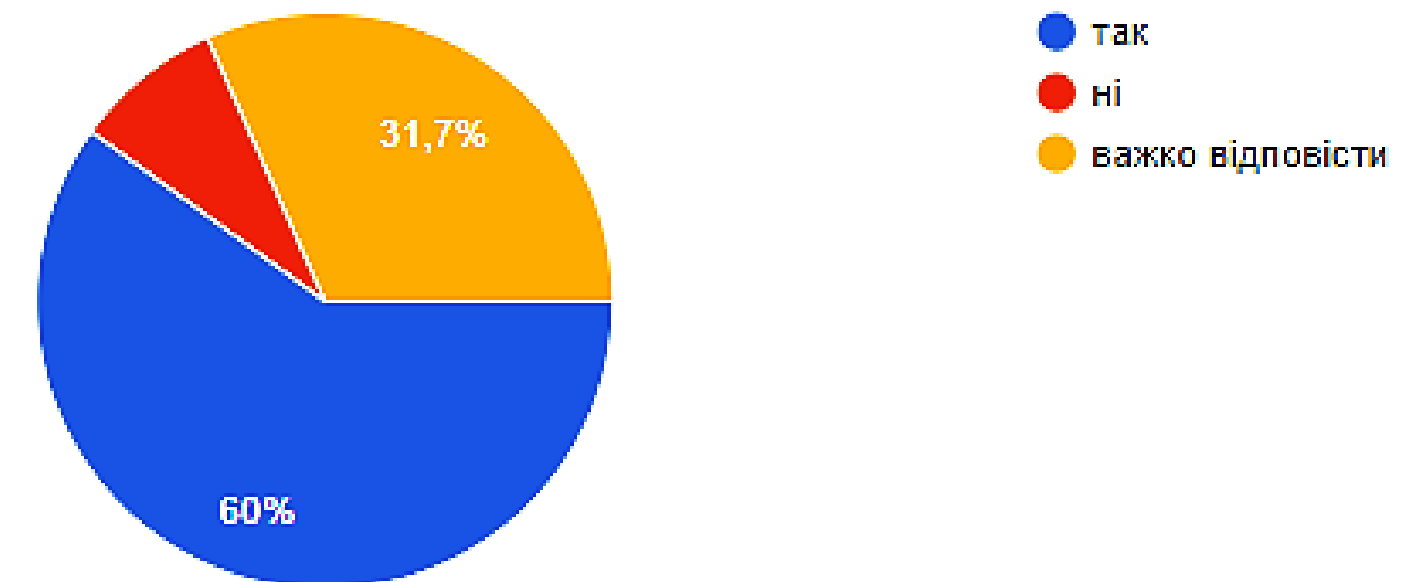
Якою мірою питання сталого розвитку та скорочення викидів вуглецю є частиною стратегії Вашого бізнесу? (від 1 до 5, де 1 - не розглядається взагалі, 5 - ключовий компонент стратегії)

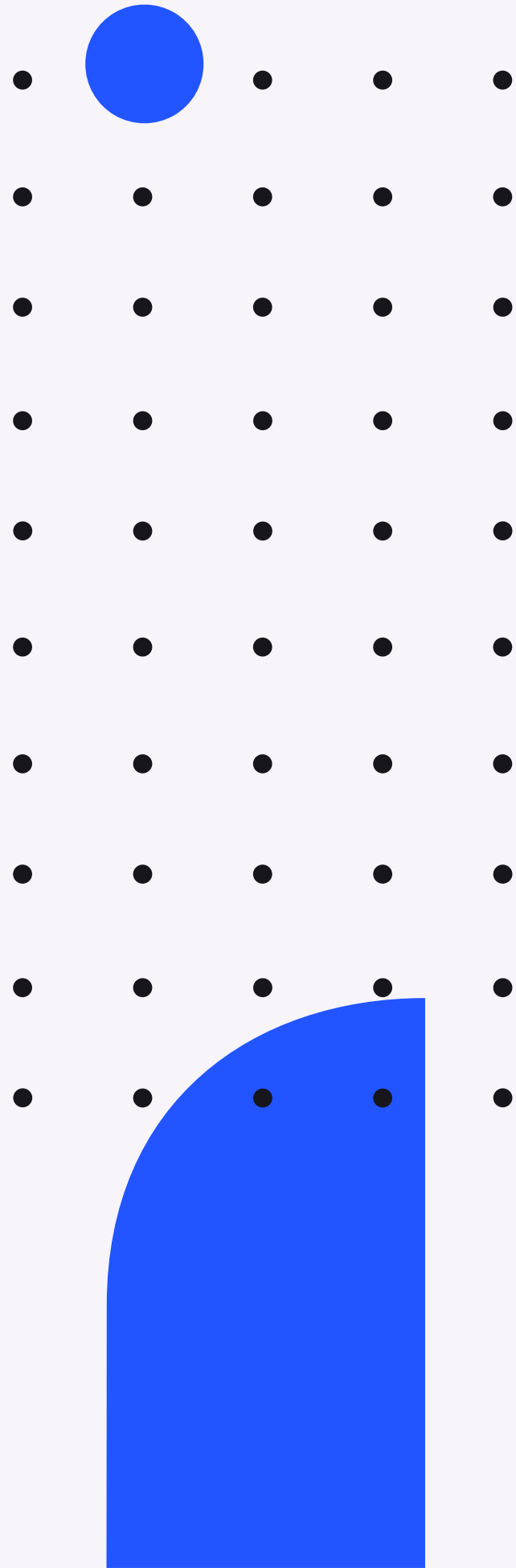
60 відповідей



Чи вважаєте Ви, що міська рада могла б здійснити якісь дії, щоб допомогти вашій діяльності стати більш сталою (наприклад, податкові пільги, забезпечення зеленої енергетичної інфраструктури, підвищення обізнаності тощо)?

60 відповідей





SWOT-аналіз – практична частина

(робота в групах)



SWOT-АНАЛІЗ

S



СИЛЬНІ СТОРОНИ

Наявні внутрішні позитивні фактори або ресурси територіальної громади, які можуть бути використані для формування конкурентних переваг.

W



СЛАБКІ СТОРОНИ

Наявні внутрішні негативні фактори територіальної громади, які заважають її розвитку та можуть бути визначені як протилежності сильним чи як відсутність деяких сильних сторін.

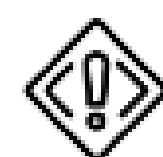
O



МОЖЛИВОСТІ

Позитивні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які можна використати для розвитку територіальної громади.

T



ЗАГРОЗИ

Негативні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які перешкоджають розвитку територіальної громади.

SWOT-АНАЛІЗ



**Група з вирішення
ЕКОНОМІЧНИХ ЗАВДАНЬ**



**Група з вирішення
СОЦІАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ**



**Група з вирішення
ЕКОЛОГІЧНИХ ЗАВДАНЬ, РОЗВИТКУ ЖКГ,
ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ**

Дякую за увагу!



Андрій ДУБ

кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник
ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України"
тел. (067)3505108